

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A függetlenségi és 48-as párt programja.

A „Makói Független Újság” előző számában jelentettük már röviden, hogy immár létrejött az az elvi alap, melyen a függetlenségi pártok az egybeolvadást elhatározták s szombaton este már meg is történt a fuzió. Nagy eseménye az a magyar politikának, olyan nagy eseménye, amelynek hőrderejét csak később fogjuk kellőleg értékelni tudni. A szétforgácsolt függetlenségi pártok hatalmas táborba tömörültek össze, hogy így a győzelem biztos tudatával vegyék fel a harcot a magyar alkotmány ellenségeivel szemben.

A szinmagyar Alföldet és Dunántult, a Tisza balpartját és a székeséget reprezentálja ez a harcos csapat. Ami lüktető erő, hódító erő, tettekész akarat és a nagyrahivatottság a magyar fajban szunnyad, az él és feszül az új pártban, az teszi izmossá a legyőzhetetlenné. Az egységes függetlenségi párt, amelynek programja felüli a modern, élni és fejlődni akaró Magyarország minden követelését, elindul nehéz útjára és az egész ország rajongása, buzditó lelkesedése kíséri.

A szombat esti értekezleten felolvasták az egységes függetlenségi párt programját, amely két részre oszlik.

Az egyik a függetlenségi politikájának elvi kijelentését tartalmazza, a másik kormányzati programot foglal magában. Elvileg az új párt a régi, östüggetlenségi alapra helyezkedik. A kormányzati program kétágú: alkotmányjogi és szociálpolitikai. Alkotmányjogi szempontból a legfontosabb most:

1. a választási reform demokratikus szellemű megalkotása;
 2. a virilizmus eltörlése;
 3. a főrendiház reformja;
 4. a vármegye autonómia megvédése, küzdelem az államosítás ellen.
- A program szociálpolitikai része munkásjóléti intézmények kiépítését hangoztatja és radikális birtokpolitikát követel. Első helyen áll a kötött birtok felszabadítása és ezzel kapcsolatban a kisbirtokos-osztály, a magyar parasztság vagyonosodásának előmozdítása.

A program teljes szövegében a következő:

1. Az egyesült függetlenségi párt tagjai valamennyien függetlenségi képviselők, meg vagyunk annak szükségességéről győződve, hogy eszméink keresztülviteléért egy egységes függetlenségi tábornak

kell a függetlenség szolgálatába állania és egységes harcot kell vívunk a nemzet érdekében. Szükséges azért, hogy az összes függetlenségi, akik mindnyájan a perszonál unió gondolatán felépült függetlenségi 48-as elveknek alapján állanak, politikai célok tekintetében is egyet értsenek és egységes függetlenségi pártban egyesüljenek. Közvetlen küzdelmünk tárgyát először is az általános választójog megalkotása képezi, melyhez való ragaszkodásunkat az ellenzék minden tagja becsületbeli ügyének tekintti.

2. A valódi parlamentarizmus alapján megvalósuló választójogi reform keresztülvitelével szükségesnek tartja a párt a házszabályok szigorúbb módosítását.

3. Követeli a párt az alkotmányon ejtett sérelmek reparációját, melyre nézve az ellenzéki pártok között közös megállapodás jött létre.

4. Szükséges a választási visszélések ellen hatályos jogvédelem létesítése, különösen garanciák létesítése olyan választási elnökkel szemben, akik a törvényt szándékosan megsértik. Ezeket ne csak pénzbírsággal sújtsa a törvény, hanem szabadságvesztéssel is.

5. A közszabadságok: a gyülekezési, egyesülési jog, a sajtószabadság a legerőteljesebb törvénybiztosítékokkal növelendő.

6. Elengedhetetlen követelmény közéletünknek kérihetetlenül szigorú purifikálása. A korrupció kiirtása egyik legfőbb teendő.

7. Súlyt helyezünk a főrendiház modern államok példájára és a népképviselői rendszer szellemének megfelelő megreformálására.

8. Szomorú tapasztalatok alapján konstatáljuk, hogy külügyi kérdésekben Magyarországnak súlya nincs. Szükségesnek tartjuk állami önállóságunk kidomborítása érdekében is e súly hatatos növelését. Mérlegelendő, hogy a külpolitikai akciókkal kapcsolatban hozott áldozatok arányban állanak-e az előnyökkel, amik Magyarországra hárulhatnak.

A magyar nemzet külpolitikája csak a békéé lehet. A nemzet érdekeinek megtámadhatatlansága mellett kell törekednünk arra, hogy a népekkel, különösen a szomszéd nemzetekkel egyetértésben és barátságban éljünk.

Ebben a pontban szó esik még a hadseregről s a magyarság har-

cos erőneinek fölemítésével lesegezi a párt, hogy megpróbáltatások idején a magyar hadsereg az egyedül biztos támasza az uralkodónak, sőt a szövetséges államnak is.

9. A teherviselési képesség fokozása elsőrendű szükség, éppen ezért önálló gazdasági berendezkedésünkért képes a párt a legelészántabb harcot folytatni.

10. Meggyőződésünk szerint a mi viszonyaink között kárhuzatos, államiségunkra veszélyes a központosító államosítás s ezen kormánytörekvésekkel szemben nagy súlyt helyezünk a városok és megyék autonómiájának megerősítésére.

11. Súlyt helyezünk a köztisztviselők és állami alkalmazottak jobb ellátásának biztosítására, az anyagi javadalmak fokozására, a szolgálati pragmatika megalkotására s a független fegyelmi bíróság felállítására.

12. Szükségesnek tartjuk a felekezeti egyenjogúsítást s ebből a szempontból a katolikus autonómia megalkotását, a felekezeti autonómiák tiszteletben tartását, a hiányzó szervek kiegészítését, a lelkesítő fizetések rendezését.

13. A szociálpolitika terén követeljük az igazságos tehermentesítést, a magyar nép megélhetési feltételeinek gyarapítását a létminimum fokozatos kiterjesztését, az agkori biztosítást, a munkanélküliség védelmének rendezését törvényhozási úton.

14. Állami önállóságunkkal, nemzeti életünkkel a liberális és demokratikus haladás összeforrott és meggyőződésnk teljes erejével valjuk, hogy az új Magyarország fejlődése csak ezek alapján történhetik meg. Különös súlyt helyezünk a demokratikus irányu birtokpolitikára, az állami úton való parcellázásra és telepítésekre, a kivándorlás csökkentésére.

15. Egyforma melegséggel kell előmozdítani az országban ugy az agrár, mint a' merkanil érdekeket.

16. Célunk a béke helyreállítása és megőrzése az ország összes lakossága között. Kérihetetlen szigorú áldozendók az államellenes izgatások s arra kell irányulni minden törekvésnek, hogy Horváth Szlavonországban a jogrend mielőbb helyreálljon.

Ezen pontokban lefektetett elvek alapján törhetetlen hűséggel küzdünk a jövőndő demokratikus Ma-

gyarország nagy érdekeiért: a választói jogért, alkotmányos életünk helyreállításáért, minden közszabadság biztosításáért.

Az új pártnak Egyesült függetlenségi és 48-as párt a címe. A tisztikart a következőképen választották meg: Elnökök lettek Justh Gyula és Kossuth Ferenc.

Ügyvezető-elnök Károlyi Mihály gróf.

Az elnöki tanács tagjai: Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, Décsy Zoltán, Földes Béla, Batthyány Tivadar gróf és Mezőssy Béla.

Mi újság a politikában?

A képviselőház ülése.

Andrássy Gyula új pártot alakít. — A választójogi blokk. — Az új egyesült függetlenségi párt első akciója. — Mi lesz a parlamentben vagdalkozó századossal?

Apróbb javaslatok voltak kifűzve a képviselőház mai ülésének napirendjére. A mukapárt annak tudatában, hogy az ellenzék a nyári szünet előtt már nem akarja megháborogni, a legminimálisabb érdeklődést tanúsítja az ülések iránt.

Majd em tízenegy óra volt, amikor Beöthy Pál körülbelül harminc képviselő jelenlétében megnyitotta az ülést.

Ar elnök bejelentette, hogy Justh Gyulának és még tízenöt ellenzéki képviselőnek a kiállítás lejárta holtnapot kezdve szabadon bejárnhatnak a Házba.

Ezután áttértek a napirendre és harmadszori olvasásban elfogadták a tegnapi letárgyalt törvényjavaslatokat.

Herc Ferenc előadó ismertette a lelkesítő intézmények korpótlék utján való kiegészítéséről benyújtott törvényjavaslatot.

Pap Csicsó István hosszabb beszédben foglalkozott a javaslatnak a görög-keleti papságra vonatkozó intézkedéseivel.

Tegnap este az Országos Club helyiségében megjelent gróf Andrássy Gyula és a klubnak számos előkelő tagja. A tagok eszmecsereje után az a kívánság nyilvánult meg, hogy gróf Andrássy vezetése alatt egy új ellenzéki pártot szer-

60

HOLD LUCZERNÁS

EGÉSZ ÉVI HASZNÁLATRA

KIADÓ

IRITZ MIKSÁNÁL.

veznek, melynek feladata az volna, hogy az egyesült függetlenségi párt mellett, nem ellene, de attól függetlenül, főképpen a jogrend helyreállítását, az országot fenyegető veszedelmek elleni védekezést és a választójogi törvény demokratikus szellemű revízióját vegye fel programjába. Az új párt nem akar semmi olyan kérdést felvetni, mely újabb konfliktusokat idézte elő. A tárgyalások az új párt alakítására vonatkozólag már annyira előrehaladtak, hogy a formális megalakulás már a nyár folyamán várható.

A választójog Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága és választmánya ma hétfőn este fél 7 órakor az Országos Reform Klub helyiségében (VI., Andrassy-ut 27. l.) ülést tart. Az ülésen tárgyalják Justh Gyula elnök indítványát az iránt, hogy a Választójog Országos Szövetsége fejezze ki annak elmaradhatatlan szükségét, hogy azon politikai pártok, amelyek a választójog különböző pártjait képezik, a választójogi program megvalósulásáig, egységes blokkot képeznek. Egyszersmind pedig küldje ki az Országos Választójogi Szövetség a kebelében levő országgyűlési képviselőket bizottságként, mely magát kiegészítve, a blokk létesítésének netáni akadályait elhárítsa.

Vasárnap impozáns ellenzéki népgyűlés volt Kínorány nagyközségben, amely Szmeccsányi György néppárti képviselő kerületéhez tartozik.

Az egységes függetlenségi párt új vezére, Károlyi Mihály gróf ez alkalommal először jelent meg a választók előtt. Véle volt Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf, Eitner Zsigmond, Csermák Ernő és több képviselő, Paska István esperes megnyitotta beszéde után Apponyi Albert szólalt fel elsőnek.

A függetlenségi pártok fuzióját ismertette. Ez az egyesülés mi sem változtat azon a szövetségi viszonyon, amely azelőtt is megvolt a függetlenségi és néppárt közt. Együtt küzdenek tovább a jogrend helyreállításáért.

A munkapárti képviselők a Ház folyosóján érdeklődéssel beszéltek arról, hogy milyen lesz az ismeretes Gerő ügy elintézése. Igen komoly forrásból jutott közértesítés, hogy Gerőt el fogja ítélni a hadbíró, mert nem a szolgálati szabályzatban előírt módon járt el az ellene elkövetett sértés megtorlásánál. A szolgálati szabályzat szerint ugyanis előbb szóval fel kellett volna szólítani Héderváry Lehel, hogy szüntesse meg a sértést. Hír szerint a büntetés egyhébb szobafogság lesz.

— Alig maradt csendőrcsapat Csanádmegyében. Tisza István gróf bemutatkozása volt a Házban, természetesen dolog, hogy ehez megfelelő csendőrfedezet kellett, mert ma olyan világot élünk, hogy a „nemzet vezére, apostola, a tiszta agy, nistóriai férfi” csendőr nélkül sehol se jelenhetik meg, mert tartani lehet a következményektől. A bemutatkozásra elvitték a csanádmegyey csendőröket is, úgy, hogy az egyes őrsőkön alig maradt itthon kettő. A csendőrséget ugyan egészen más célból szervezték, arra, hogy a gazembereket, a csirkefogókat vigyázzák, őrizzék, vagy talán azt teszik?!!

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár Junius 17 Kedd Róm kath. N. Vazul Protestáns Vazél Gör kath. Május 27. Nap két 4 óra 10 perőkor, nyugszik 7 óra 45 perőkor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Változékony, hűvös idő várható, sok helyütt esővel. Sürgönyprognózis: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet 14-2 C. fok.

— A makói vásár. Szombaton kezdődik a makói vásár. Az idei nyári vásár nagyon szomorúnak ígérkezik. Ebben a szűk pénztelen világban bizony elképzelhető, hogy a vásártól nem sokat várnak kereskedőink, akikre pedig a jó vásár ráférne. A makói utcának a sátrak tartalmának tarka összevisszasága, az igénytelen, sokszor értéknélküli cseccsebecskék halmazát bámuló népségválozatos tömegével egybekeveredve egy hatalmas kaleidoszkóp képét nyújtja, melyet egyetlen mozgó erő irányít láthatatlan kézzel és ez a — pénz. Azért kínálnak, mert nincsen pénzük s azért nem veszünk, mert nincsen pénzünk. A pénz — ha van — nagyon elrejtődött valahol, mivel sehol sem látható s ezért van az, hogy a mostani vásárok csak külsőleg mozgalmasak, belül holt mozdulatlanság az ur.

— Haffner Sámuel átadták az ügyészségnek. A makói hagymatermelők szövetségének megtevélyedett sikkasztóját, Haffner Sámuel, miután ügyében a rendőrség befejezte a vizsgálatot, ma délelőtt átadták a szegedi kir. ügyészséghez. Haffner Sámuel ügyével kapcsolatban, az összes budapesti lapokban, téves híradás kapcsán lehetetlenebbnél lehetlenebb dolgok jelentek meg. Így például megírták a budapesti lapok, hogy Haffner már nem egy izben követelt el sikkasztást, de mindannyiszor a zsidó hitközség gyűjtést rendezett érdekében. A vakmerőséggel határos csak feltételezni is egy oly erkölcsi testületről mint a makói izraelita hitközség azt, hogy a bünt. palástolni s a bünt. embert ilyen gyűjtésekkel a megérdemelt büntetés alól kiszabadítani igyekszik. Ilyesmivel nemcsak egy erkölcsi testületet de még magánosokat sem szabad meggyanúsítani. A zsidó hitközség soha sem gyűjtött ilyen célra s a jövőben sem állítaná hivi áldozatkész jótékonyágát ily nemtelen cél szolgálatába. A tudósítói fantázia eme képtelensége s zertelen csapongása méltán bánthatja nemcsak a zsidó hitközség tagjait, de minden jobb érzésű embert. Ilyen dolog ellen tehát mégha csak föltevés is minden jó izlésű ember nevében tiltakoznunk kell. A tudósítás egyébként a sikkasztott összegre vonatkozólag is hamis adatot közöl amennyiben 22300 koronáról beszél holott valójában s pontosan annyit, amennyit a „Makói Független Ujság” megírt azaz 4317 korona.

— Az Est utcai árusítási jogát visszaadták. Budapestről jelentik: Singer Zsigmond, a Pester Lloyd főszerkesztője ma délután Schiller Henrik, a Pester Lloyd felelős szerkesztője és Lenkey Gusztáv, a parlamentári tudósítók szindikusa tár-

ságában megjelent Sándor János kereskedelmi miniszterrel abból a célból, hogy tőle az Az Est kolportázsjogának visszaadását kérje. A miniszter a kérelemnek helyt adott azzal az indoklással, mert nem akarja azt, hogy az új kormány kormányzásának első napjaiban a közszabadság elfojtására törekedjék.

— Iskolaszéki ülés. Makó városi közszéki iskolaszéke ma június 17-én, délután 4 órakor a polg. leányiskola tanácskozó termében ülést tart. Az ülésen elintézendő fontos tárgyak közül kiemeljük a következőket: a polgári leányiskola építési ügye, az ideiglenes kézimunka tanítónői állás szervezése, az 1912—1913. évi költségvetés megállapítása stb.

— Előlépte'és. A magyar királyi pénzügyminiszter Ádám János makói kataszteri tisztet a X-ik fizetési osztályba léptette elő. Az érdemes hivatalnokot méltán érte ez a kitüntetés.

— Nagy tűz Magyarcsanádon. Ma este óriási tűzvész pusztított Magyarcsanád községben. Este 9 órakor kigyulladt Szűcs Kligor ottani földműves háza teljesen leégett. A tűz gondatlanság következtében keletkezett. A kár több ezer koronára rug mely azonban biztosítás révén megtérül. A tűzoltóság gyors munkájának köszönhető, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozták.

— Kinevezés. Pallagi Irén, a makói járásbírószék törekvő tisztviselőjét ugyanide fizetéses díjnokká nevezték ki.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Novák Ferencz Kelemen Annával. Házasságot kötöttek: Fodor Imre Jonei Rozáliával. Elhaltak: Varga István 48 éves, Kovács Klára, Özveggy Lada Jánosné 45 éves, Szentpéteri Erzsébet, Erdei Imréné 28 éves korában.

A makói piacról.

Olcsóbb a buza — A terméskilátások javultak.

Országos érdeklődés kísérte a földművelésügyi miniszter legutóbb kiadott jelentését a vetések állapotáról, amely jelentésből egyszersmind következtetni lehet a várható termésre. A miniszter jelentése általában véve nagy meglepetést keltett, mert elsősorban a bevetett terület jóval nagyobbának bizonyult az újabb jelentés szerint s a kedvező időjárás is lényegesen megjavította a kilátásokat. A várható termést nagy óvatossággal a földművelésügyi miniszter „közepesnek” jelzi, ámbar jóközepesnek is jelezhető.

Csanádmegyében jó termésre van kilátás. A miniszter jelentése szerint a csanádmegyey vetések kettőszel vannak osztályozva. Ez azt jelenti, hogy a mi vármegyénkben hála a gondviselésnek nagyon jól állnak a vetések s szép termést ígérnek.

Nagyon természetesen, hogy az igen kedvező jelentés erősen befolyásolja a piacot. A vasárnapi makói piacon a buza métermázsájáért legutóbb 20 korona 20 fillért fizettek. Budapesti gabonátársadán 22 korona volt ma a buza legmagasabb ára.

A kukorica Makón drágább, mint Budapesten. Míg Budapesten 15 korona, 60 fillér, addig a makói piacon 16 korona 50 fillért is szívesen fizettek a kukorica métermázsájáért.

A hagymapiacra a jövő hetekben indul meg az üzlet s pedig elég jó kilátások között.

Véres tragédia egy templomban.

A plébános rálött a tanítónőre, aztán öngyilkos lett.

Az Ungvártól harminc kilométernyire, a zempléni és ungi határon levő Remetevasgyár községben izgalmas szerelmi dráma játszódott le szombaton délután. A kis falu plébánosa a templomban rálött a tanítónőre, azután önmagát lötte agyon. A tragédia hihetetlen igazságot kellett a tótok lakta kis faluban, melynek határa Széchenyi László gróf és nejeinek, Vanderbilt Gladysnek a birtoka. A grófi párnak kastélya is van Remetevasgyáron s a gyilkos és öngyilkos plébános egyuttal plébános a kastélybeli kápolnában is. Széchenyi évente hosszabb időt szokott a regényes fekvésű kastélyban tölteni, nagyon kedvelte a plébánost és evről-évre nagyobb összegeket juttatott neki. A tragédia okait eddig határozottan még nem állapították meg a nyomozó hatóságok. Többféle verzió kering a szenzációs esetről.

Az egyik szerint szerelmi féltékenységekben követte el a plébános hihetetlen tettét, a másik szerint bosszúból lötte le a tanítónőt, mert az a püspöknél följelentette.

Remetevasgyár magas hegyek alján, a szobranci völgyben fekszik, távol minden kulturától. Nincs se vasútja, se távirója, se csendőrsége. Százegy ház van benne s mindössze nyolcszázra rug a lakosok száma. A lakosság kivétel nélkül tót. Két iskolája van a falunak: az egyiket az állam tartja fenn, a másikat a római katolikus egyház.

A falunak már évek óta plébánosa volt egy Vojtkó János nevű fiatal pap. A faluban szerették, becsülték s szép egyházi beszédeiről legendákat beszéltek magyeszerte. Széchenyi László gróf maga is akárhányszor meghallgatta az egyre tanuló, magát folyton művelő pap rendkívül intelligens szent beszédeit.

Néhány évvel ezelőtt új tanítónő került a faluba. Egy Szentimrey Mártha nevű feltűnően csinos fiatal leány. A pap beleszeretett a leányba, aki ott a magányban, a tótság közepette, melynek nyelvét is alig értette, a kulturátlanság kellő közepén, vonzódtott ahhoz az egyetlen emberhez, akinek a nyelvé, beszédét meg tudta érteni. A tanítónő, ha nem is szerette a papot, de szimpatizált vele, szívesen fogadta udvariasságot s csakhamar bizalmas viszony fejlődött ki köztük. A pap rajongva szerette a leányt.

Elhanyagolta miatta hivatását, tanulmányait s minden idejét Szentimrey Mártának áldozta.

A leány azonban sehogysem tudott felmelegedni a lelkes iránt, aki már azt is felajánlotta, hogy kivetkőzik a reverendából és feleségül veszi. A tanítónő azonban hallani sem akart erről s utóbbi időben mindjobban el is hidegült Vojtkótól, aki csak annál szerelmesebb lett. Az utóbbi időben egyre-másra rendezte a féltékenységi jeleneteket, úgy, hogy Szentimrei Mártha most már találkozni sem akart vele. Kerülte, ha csak tehette, szinte futott előle, ha látta.

A plébános bosszúból faluszerte ócsárolni kezdte a tanítónőt s legutóbb a templomban ki is prédikálta. Azt állította róla, hogy erkölcsstelen, züllött életet élt. Szentimrei Mártha feljelentette a plébánost Boromissza Tibor szatmári püspöknél, aki nyomban meg is indította a vizsgálatot.

Szombaton délután a tanítónő bement a templomba, mely akkor éppen üres volt s letérdelt az egyik oldalaltár elé imádkozni. Alig mondta el imája első mondatait, mikor betoppant a templomba a pap. Néhány lépést tett a leány felé s közvetlen közelből kétszer rálőtt. Szentimrei Mártha egy hangos kiáltással vérbeborulva rogyott össze az oltár előtt. A pap a merénylet után kifutott a templomból, átsietett a paplakba s szobájába bezárkózva, vadászfegyverével agyonlőtte magát. A golyós fegyver darabokra tépte a koponyát s nyomban megölte a szerelmes lelkész. A tanítónőt a sekrestyés találta meg. Fellármázta a falat, orvost hívott, aki az eszméletlen leányt bekötözte, aztán kocsin bevitték a szobránci kórházba, ahol még mindig eszméletlenül fekszik.

As esetet nyomban jelentették a szobránci szolgabírói hivatalnak és a csendőrségnek, majd a beregszászi törvényszéknek is, ahonnan vizsgálóbizottság szállt ki Remetevasgyárra. A papot holnap fogják eltemetni egyházi szertartások nélkül. A tanítónőt mindedig nem lehetett kihallgatni. Állapota súlyos, de nem reménytelen.

A kegyetlen apa rémtette.

Megfojtotta a gyermekét.

Rémregénybe illő gyermekgyilkosság tartja izgalomban Bácsborsód bacska falunak népét. Egy minden emberi érzésből kivetkőzött, elvetemült apa megölte kilenc éves fiát s azután, hogy elterjeje a gyanút magáról, a megölt fiu hulláját az istállóba a lovak közé dobta, hogy azt a látszatot keltsse, miatha a lovak rugták volna agyon. A boncolásnál azonban kiderült a gyilkosság, amelynek elkövetésével a csendőrök az apát gyanúsították, akit a fia temetésén le is tartóztattak. A gyilkosságról az alábbi tudósításban számolunk be:

Kling András vaskuti születésű jómódú földmivelő néhány év óta már Bácsborsódon lakik, ahol háza s földbirtoka van. Klinget a faluban nem igen szerették, mert mindenki izgága, házsártos és brutális embernek ismerte. Kling nemrégén nősült másodszer, első feleségétől egy 9 éves fia született. A kis fiut Kling szinte brutális szigorúsággal nevelte. Utólte verte, ha a legkevesebb rendtelenséget vette észre a kis fiunál, aki atyjától valósággal rettegett. Mostoha anyja sem a legjobb szívvel viselte a gyermek gondját s így a kis fiu élete nem valami rózsás színű volt.

Néhány nappal ezelőt a fiu hosszabb ideig játszott pajtásaival s amikor észrevette, hogy az idő már későre jár, nem mert hazamenni a büntetéstől való félelmében s hosszan kódorgott az utcákon. Másnap azután Kling bérése, amikor reggel az istállóba ment, a kis fiut holtan találta a lovak között. Azonnal jelentette a sze-

rencsétlenséget Klingnek, aki látványlag megdöbbenve vett tudomást a halálos balesetről. Mindenki természetesen találta a halálos esetet mindaddig, amíg az orvosi vizsgálat várta, amíg az orvosi vizsgálat várta, amíg az orvosi vizsgálat várta. A fiu koponyáján ugyanis sehol sem voltak olyan sérülések, amelyekből lörögásra lehetett volna következtetni, ellenben a fiu arca véresre volt karcolva, és a nyelve kilógott. Az orvosi leletéről, dr. Grazl jelentést tett az ügyészségnek, erőszkos halál esetét látván fennforogni.

Ujabb vizsgálat után kedden délután akarták eltemetni a fiut, a temetést azonban váratlan incidens zavarta meg. A temetési menetet ugyanis kakastollas zsandárok követék, akik odamentek Klinghez és kijelentették neki, hogy ne kísérelje meg a szökést, mert hiába. A temetés után — hogy a nagyobb botrányt elkerüljék — fogják tartóztatni, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy ő fojtotta meg a fiát.

Az orvosi vizsgálat ugyanis megállapította, hogy a fiut semmiesetre sem lovak rugták agyon, hanem, hogy a halál fojtogatás következtében állott be. Ennek alapján oly irányba indult meg a nyomozás, hogy megállapítsa, ki követte el a gyilkosságot. A gyanu a nyomozás folyán mindinkább Klingre terelődött, s valószínű, hogy a brutális apa első dühében, amikor fiát későn érkező haza, az istállóba látta lopódnai, megfojtotta s azután, hogy a gyanut magáról elhárítsa, a holttestet a lovak közé fektette.

A csendőrség nagy apparátussal dolgozik azon, hogy kiderítse a gyilkosság részleteit.

Nyiltér. *)

Nyilatkozat.

Dr. Bugyi József ur aláírásával a makói hírlapok vasárnapi számában megjelent hírlapi közleményre a közönség tájékoztatása és a magam igazolása végett megbízottaim hozzám intézett alábbi levelet közlöm azzal, hogy dr. Bugyi J. zs. f. urral szemben bírói uton fogok elégtételt szerezni.

Kelt Makón, 1913. jun. hó 16.

Dr. Szécsi Samu s. k.

Tekintetes

Dr. Szécsi Samu orvos urnak Földeák.

Megbízást kaptunk Öntől arra nézve, hogy előbbi megbízottjai által provokált Dr. Bugyi urtól lovagias elégtételt kérjünk az Önnel szemben elkövetett tetteges sértésért.

Megbízásunkban eljárunk és az Öntől nyert általános megbízás alapján a magunk részéről fegyveres elégtételt kívántunk Dr. Bugyi József ur megbízottjától. Az ellenfél megbízottai, bár a fegyveres elégtételadást felük részéről felajánlották, annak tényleges megadása elé olyan akadályt gördítettek, amit mi a lovagiaság szabályaival összeegyeztethetőnek nem tartottunk és így Dr. Bugyi József urral szemben felmerült ügyét a lovagiaság szabályai szerint befejezettek nyilvánítottuk.

Mi abból az elvből kiindulva, hogy a sértés és provokálás Föl-

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

deákon történt, egészen természetesnek tartottuk azt, hogy a sértő fél a sértetnek Földeákon tartozik elégtételt szolgáltatni. Ragaszkodtunk ezen elvünkhöz annál is inkább, mivel az ügy a sértés után 24 óra alatt fegyveres uton Földeákon elintézhető lett volna, hogy ez miért halasztatott el, arra nézve mi, akik az ügyben akkor még nem funkcionáltunk, felelősséggel nem tartozunk, csupán azt állapíthatjuk meg, hogy az ügy azonnali elintézését Dr. Bugyi József ur elutazása hiúsította meg.

Másik és fő indokunk meggyőződésünk mellett az, ami Dr. Bugyi József ur megbízottjainak a tárgyalások során kifejezésre jutott felfogásával és kijelentésével merőben ellenzik, hogy a lovagias szabályai és a lovagias felfogás nemcsak a sértett félre rója azt a köteleességet, hogy a rajta esett sértésért elégtételt kérjen, de ugyanolyan módon kötelezi a sértő felet is arra, hogy a sértésért elégtételt szolgáljon.

Amennyiben tehát Dr. Bugyi József ur megbízottjai ezen ügyet lovagias uton kívánták volna elintézni, nem hangozathaták volna azon felfogást, hogy Dr. Bugyi József ur a maga részéről megszerzte az elégtételt azzal, hogy Önt tettegesen inzulálta.

Mi lovagias felfogásunk helyességének teljes tudatában elmentünk a legvégsőbb határis és párbajbíróság döntését is javaslatba hoztuk annak megállapítása végett, hogy álláspontunk helyes-e? — Mivel dr. Bugyi ur megbízottjai minden erre vonatkozó előterjesztésünket mereven visszautasították, annak kijelentése mellett, hogy Ön lovagias kötelezettségének teljes mértékben eleget tett, — megbízásunkat ezennel visszaadva, legjobb belátására bizzuk azt, hogy Dr. Bugyi József urral szemben minden további lovagias eljárás mellőzésével minő elégtételt szerezzen.

Makó, 1913. évi június hó 14.

Tisztelettel:

Dr. Dózsa Simon s. k.

Vertán Endre s. k.

IRODALOM.

A nyugat Ignotus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelent szépirodalmi folyóirat 1913. évi június hó 16-i 12-ik száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Tartalom: Halász Imre: Szalay László. Lesznai Anna: Versek. Tersánszky Józsi Jenő: Ruszka Gyuriék karácsonya (Novella.) Laczkó Géza: Német maszlak, török áfium (Regény XII.) Isaac Emil: Új románság. Möriz Miklós: Czirbusz Géza: A nemzeti művelődés geográfia. Verhaeren Kosztolányi: A szél (Vers.) Schöplín Aladár: Gyulai Pál posthumus könyvei. Füst Milán: Versek. Major Henrik rajza. Ignotus: Tisza miniszterelnök (A politika mög.) Ady Endre: Versek. Figyelő. Disputa. Szerkesztőség és kiadóhivatal: IX., Lónyay utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 24 k., félévre 12 k., egyszeri szám ára 1 k. 20 fill. Megjelenik minden hónap 1 én és 16-an. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalba.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(118)

22. fejezet.

Udvari estélyen.

— Vidáman csevegtek még néhány perczig s mielőtt elváltak, a miniszter ujra megígérte, hogy Szedressyből fogház-igazgatót csinál.

Nem kérdezte miért akarja éppen a baranyavári fogházhoz kineveztetni, hiszen neki mindegy volt, bármilyen ok vezérelte is a grófkisasszonyt.

Hogy a kérelem a halottrabló milliomos miatt történt, arra a legtávolabbról sem gondolt a miniszter.

Három nap múlva a hivatalos lap meghozta Szedressy Kázmér fogház-igazgatói kinevezését.

Tekla grófkisasszony sirt örömeiben, a kinevezett fiatal ember pedig azt gondolta, hogy még egy Szedressy Kázmér ügyvédjelölt él Budapesten, mert hogy ő nem folyamodott fogház-igazgatói állásért, azt bizonyosan tudta.

Ugyancsak elámult tehát, mikor a kávéházból, hová délutánoként billiárdozni járt, hűga egy hordárral kihívatta és a grófkisasszony gratulációjával a kinevezési okmányt átadta.

— Aztán minek köszönhetem én ezt a nagy protekciót? kérdezte Szedressy, mikor meglepetéséből magához tért.

— Nem minek, hanem kinek, viszonzá a nevelőnő. Az én kedvemért tetek meg olyan nagy urnak, csak aztán becsüld meg azt a díszes hivatalt.

— Elmegyek és megköszönöm a miniszternek és Tekla komtesznek a kiütetést.

— Ez kötelességed is megtenni. Holnap délelőtt öltözz frakkba és lakkba s jőj az Ilosvay palotába, szólók a méltóságos grófkisasszonynak, megkérem, hogy kegyeskedjék fogadni téged.

— Köszönöm hugom, ott leszek, habár erre az öröme ma éjjel nagyot kell lumpolni.

— Csak módjával Kázmér, ez órától kezdve igazgató ur vagy s a tekintélyre is adni kell valamit. Másnap délelőtt kifogástalan szalon-öltözetben tisztelget a grófkisasszonynál Szedressy Kázmér, az új fogház-igazgató.

Köszönő szavaira Tekla grófnő így válaszolt:

Folyt. köv.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, máfolt, arc- és kézvrösség és mindentéle bőrtisztátalanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor. Ezen piperezerek több kiállításon ér-mekkel lettek kiültetve.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. cég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

Itcést

keresek egy jóforgalmu piactéri vendéglőbe. Csakis helybeli, ismerettséggel bíró iparos jelentkezzen, aki biztosítékkal rendelkezik. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Legújabb női divatkalapok

az idény előrehaladottsága miatt a legdivatosabb fazonban, kiváló díszítéssel

a beszerzési árban kiárusítatnak. Ugyiszintén virágok is olcsón lesznek kiárusítva.

B. pártfogást kér

Vozárik Emma

női kalap készítő Makó, Bajza utca 1. szám (a csendőrlaktanya mellett.)

Komló élesztőt

nagyobb mennyiségben veszünk. Jelenkezők a malomba jöjjenek.

Zeitler malom r. t.

Táncitanítási jelentés.

Van szerencsém a n. 6. közönség b. tudomására hozni, hogy az iskolai növendékek részére a nyári szünetben egy

táncztanfolyamot

rendezek, a mely július hó 5-én veszi kezdetét.

A tanítási idő a kisebb növendékek részére délelőtt, a nagyobbaknak pedig délután lesz. A tanoktatás a berlini akadémián elfogadott legújabb francia módszer alapján eszközöltetik és főleg szem előtt tartom a testnek esztétikailag való kiképzését.

Tanítom a régibb táncok mellett a legújabb táncokat, mint pl. boston, two-steep (tusstep), a polka rüsst, a a quansteepet (vansstep) és stb. táncokat. De legnagyobb figyelemmel vagyok a magyar táncok tanítása iránt, mint pl. a magyar szóló és sormagyar.

Nagy boston kurzust tartok este 7-8-ig. A tanítás saját házámban gróf Vay utcában külön e célra épült elegánsan berendezett táncteremben lesz megtartva.

A n. 6. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Schvarcz Miksa
okl. táncitanító.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Ujdonság! Figyelem! Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULLYAL
200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható
HALÁSZ A. gépraktárában
MASSEY HARRIS aratógépek
: : : szerelése megkezdődött. : : :
MANILLA ZSINEG
megérkezett.

Raktár augusztus 1-től kezdve Kossuth-utca II. szám,
a városi mázsaház mellett.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,
amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktára.

ÉRTESÍTÉS! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,**
Szegedi-utca.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB
hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig óriási választékban !!
Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönbön pongyolák, külön blousok és aljakban fel!!! sőszoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok
Nagy választéku női fehérmű raktár.
Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa
nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér
Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR kisebb és nagyobb mértékben **KEDVEZŐ ÁRBAN**
!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.